

at man uden Samvittighedsstrupel kan stemme derfor. Men det, som jeg især finder saa betænkeligt ved den Bending, Sagen har taget, er, at, naar Regjeringen, for at give efter for den stærkt fremtraadte Mening, er gaaet saa yderligt som den fandt, at der med Retfærdighed og Billighed kunde gaaes, og der da forlanges mere, at man da kan sætte dette igjennem, uden at finde Modstand, dette, troer jeg, er yderst beklageligt. Min høitærede Sidemand forekommer mig, efter hvad der sees af Udvalgets Betænkning og hans Uttringer, i Grunden at erkjende det for at være hans Mening, at Strømmen nu gaaer saa stærkt, at man vil blive nødt til at give efter; men jeg er ikke af denne Mening. Jeg troer, at man ved en saadan Eftergivenhed og ved ikke at følge Regjeringsudkastet, men ved en fortsat yderligere Nedsættelse af den Erstatning; der skulde tilkomme Vedkommende, giver et Exempel, som vil virke meget skadeligt, og at Agitationen vil blive meget værre, end den vilde blive, hvis det skete, at Loven, ved ikke her at blive antaget, maatte paany foretages ved næste Rigsdag, og man da saae, at Formaålet ikke kunde opnaaes, uden naar man tiltraadte Regjeringens Udkast. Jeg bemærkede sidst, hvorledes der er et andet Forhold, der ligger saa overordentligt nær ved det, som her omhandles, at det vil udøve en stor Indflydelse derpaa; det er Tienden. Der gives nemlig Fordele i Landet, som ere tiendepligtige, og andre, som ere tiendefrie, og jeg kan ikke see, at der er det allermindste Urigtige deri; thi, saavel de Tiendefrie som de Tiendepligtige have, ved at tilforhandle sig deres Eiendomme, taget Hensyn dertil, og derved man vil overføre den Byrde, som den tiendepligtige Jords Eier har, paa den tiendefrie Jord, saa var det jo at tage Noget bort fra En, der lovligt havde erhvervet det, og give det til en Anden, som ikke havde lovlig Adkomst dertil. Derfor skønner jeg ikke rettere end, naar man kan sætte det igjennem, at det saakaldte frie Hartkorn taber sin Skattelettelse, uden større Bederlag end det, som Folkethingets Lovudkast har indbrømt, saa har man ogsaa en aaben Veje for Bearbejdelse af Folket i denne Ret-

ning, at og Forskjellen mellem det tiendefrie og tiendepligtige Hartkorn skal hæves.

En anden lignende, og naar man seer hen til det strængt Juridiske mere berettiget Paa-stand er den, at den gamle Matricul skulde aldeles ophæves, at den, der var i Besiddelse af Jord, der efter den gamle Skyldsatning stod forholdsvis lavt, og altsaa ikke svarede i Gammelstat en passende Andeel, at han skulde miste denne Fordeel, og at de, hvis ældre Skyld havde været forholdsmæssig høi, skulde faae Nedsættelse deri. Det er det, som den retfærdige Bestemmelse i Forordningen 1ste Oct. 1802 og ligesaa retfærdige Gjennemførelse ved Forordningen 24de Juni 1840 ikke har villet. Naar min høitagtede Sidemand mener, at det kun er noget Relativt, enten man tilstaaer vedkommende Hartkornseiere Bederlag ved Obligationer efter det 25 dobbelte Beløb af, hvad de aarlige Afgifter udgjøre, eller man vederlægger dem 20 eller 15 dobbelt, saa maa jeg dog erkjende, at denne Forskjel er yderst betydelig, og at der ikke kan tænkes den mindste retfærdige Grund for, at, naar man nu finder, at denne Forskjel mellem Fordele skal bortfalde, at man saa kunde betale Vedkommende et saadant Bederlag, hvorved den nogenlunde kunde erstattes. Det maa heller ikke lades uden Grund, at disse Eiere eller Bestodere af uprivilegeret Hartkorn tabe ifølge denne Anordning mangfoldige andre Fordele, som de hidtil have haft, de tabe saaledes deres Fortrin med Hensyn til Naturalhjælper og Arbejder, som dette Hartkorn hidtil har været fri for, og som vist for Mange er et ligesaa omfindtligt og nok saa stort Tab som det, de lide ved at miste Skattelettelse mod et tarveligt Bederlag. De tabe endog al Erstatning for Fourageffatten, og nogle andre smaa Afgifter, som de have forhen været frie for, og det yderst billige Bederlag, som Regjeringen havde tiltaukt ved, at Forpligtelsen til at stille Rytterhæste, som hidtil havde hvilet ubelukkende paa dem, skulde ogsaa gaae over paa det uprivilegerede, har Folkethinget forkastet, ligesom man ogsaa af mangfoldige Uttringer, som ere faldne, seer, at man ikke paa nogen Maade har villet erkjende Berettigelsen dertil. Hvad